

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>Jak wnieść sprawę do sądu? Jak wnieść sprawę do sądu?

Litwa

1 Czy muszę skierować sprawę do sądu czy istnieje alternatywne rozwiązanie?

Prawo Republiki Litewskiej przewiduje szereg alternatywnych możliwości rozwiązywania sporów. W 2012 r. weszła w życie na Litwie zmieniona ustawa o arbitrażu gospodarczym (*Komercinio arbitražo įstatymas*). Ustawa ta ma zastosowanie do postępowań arbitrażowych, które toczą się na terytorium Republiki Litewskiej, bez względu na obywatelstwo lub narodowość stron sporu, bez względu na to, czy strony są osobami prawnymi czy fizycznymi lub czy postępowanie arbitrażowe przeprowadza stały organ arbitrażowy czy też sąd arbitrażowy *ad hoc*. Arbitraż jest równorzędną pod względem mocy wiążącej alternatywą dla sądów państwowych. Umożliwia szybkie i wygodne rozwiązywanie większości sporów gospodarczych przez niezależne i wiarygodne osoby prywatne cieszące się dobrą opinią, które są bardziej akceptowane przez obie strony niż skład sędziowski. Strony postępowania arbitrażowego mogą z większą swobodą kształtować zasady takiego postępowania. Sąd polubowny może obradować w miejscu dogodnym dla stron sporu i swobodnie wybrać język postępowania, formę orzeczenia itd. Elektroniczne umowy o arbitraż uznaje się na równi z umowami pisemnymi.

W 2008 r. przyjęto ustawę o mediacji w sporach cywilnych (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*). Mediacja w sporach cywilnych (zwana również mediacją) jest postępowaniem ukierunkowanym na polubowne rozwiązanie sporu, które zakłada udział osoby trzeciej pośredniczącej w sporze w celu zawarcia ugody (mediatora). Zgodnie z ustawą mediacja może być stosowana w celu rozwiązywania sporów cywilnych (np. sporów dotyczących spraw rodzinnych i innych), które mogą być przedmiotem postępowania cywilnego przed sądem. Strony mogą skorzystać z tej opcji, aby rozwiązać spór, zarówno przed skierowaniem sprawy do sądu (mediacja pozasądowa), jak i po wszczęciu postępowania przed sądem (mediacja sądowa). Należy zauważyć, że rozpoczęcie mediacji zawiesza bieg terminu przedawnienia roszczenia. W związku z tym nawet jeżeli nie uda się rozwiązać sporu polubownie, strony nadal mają możliwość zwrócenia się o rozstrzygnięcie do sądu. Mediacja sądowa jest nieodpłatna. Ponadto decydując się na oddanie sporu cywilnego do mediacji sądowej, można zaoszczędzić dużo czasu i wysiłków w porównaniu z udziałem w postępowaniu sądowym, a także dużo pieniędzy, ponieważ w przypadku gdy mediacja zakończy się ugodą, 75% opłaty sądowej podlega zwrotowi. Rozwiązanie sporu w drodze mediacji sądowej gwarantuje poufność. Każda strona może wycofać się z mediacji bez podawania przyczyn.

Jeżeli chodzi o pozasądowe rozwiązywanie sporów wynikających z umów konsumenckich, materię tę reguluje ustawa o ochronie konsumentów (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), która weszła w życie w 2007 r. Ustawa ta kształtuje postępowanie i ustanawia instytucje, które ustanawiają alternatywny dla postępowania sądowego mechanizm rozwiązywania sporów konsumenckich. Organy uczestniczące w alternatywnym rozwiązywaniu sporów na Litwie to: Państwowy Urząd Ochrony Konsumentów (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), Urząd Regulacji Komunikacji (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) oraz pozostałe organy rozstrzygające spory w poszczególnych sektorach gospodarki (Urząd Regulacji Komunikacji jest rozjemcą w sporach w zakresie komunikacji elektronicznej oraz usług pocztowych i kurierskich, Bank Litewski (*Lietuvos bankas*) – w sporach między konsumentami a dostawcami usług finansowych itd.). W ramach alternatywnych metod rozwiązywania sporów konsumenci mogą korzystać z pomocy prawnej, ale koszty jej udzielenia nie podlegają zwrotowi. Z podstawowej i dodatkowej państwowej pomocy prawnej mogą korzystać ci konsumenci, którzy spełniają kryteria określone w przepisach prawa. Zwrócenie się do organu alternatywnego rozwiązywania sporów o wydanie rozstrzygnięcia co do zasady nie zawiesza biegu terminu przedawnienia. W związku z tym istnieje duże ryzyko uchybienia terminu przedawnienia ze względu na stosunkowo długie terminy do rozstrzygnięcia sporów konsumenckich i niektóre krótkie terminy przedawnienia roszczeń.

2 Czy istnieje termin, w czasie którego należy wnieść sprawę do sądu?

Ogólny termin przedawnienia wynosi dziesięć lat.

W prawie litewskim ustanowiono krótsze terminy przedawnienia w odniesieniu do określonych rodzajów roszczeń.

Krótszy, miesięczny termin przedawnienia stosuje się do roszczeń wynikających z postępowań przetargowych.

Krótszy, trzymiesięczny termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń o stwierdzenie nieważności uchwał podejmowanych przez organy podmiotów prawnych.

Krótszy, sześciomiesięczny termin przedawnienia ma zastosowanie do:

roszczeń związanych z egzekucją kar (grzywny, odsetki za zwłokę);

roszczeń dotyczących wad rzeczy sprzedanych.

Krótszy, również sześciomiesięczny termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń wynikających ze stosunków między przedsiębiorstwami transportowymi a ich klientami w odniesieniu do przesyłek wysyłanych na terytorium Litwy, natomiast roczny termin przedawnienia – do przesyłek wysyłanych za granicę.

Roszczenia ubezpieczeniowe przedawniają się w krótszym, rocznym terminie.

Krótszy, trzyletni termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń odszkodowawczych, dotyczy to również roszczeń o odszkodowanie w związku z niewłaściwą jakością produktów.

W krótszym, pięcioletnim terminie przedawniają się do roszczenia związane z egzekucją odsetek i innych okresowych płatności.

Roszczenia z tytułu wadliwego wykonania dzieła podlegają krótszym terminom przedawnienia.

Roszczenia związane z przewozem ładunków, pasażerów i bagażu podlegają terminom przedawnienia określonym w kodeksach (ustawach) mających zastosowanie do konkretnych rodzajów transportu.

3 Czy powinienem skierować sprawę do sądu w danym państwie członkowskim?

Spory dotyczące zobowiązań umownych podlegają prawu wybranemu przez strony sporu; jeżeli strony wybrały prawo Republiki Litewskiej, mogą bronić swoich interesów przed sądami litewskimi. Takie porozumienie między stronami może zostać zawarte w umowie lub odpowiednio do okoliczności faktycznych danej sprawy. Strony mogą uzgodnić, by prawo danego państwa miało zastosowanie do całej umowy lub do niektórych jej części. Jeżeli strony postanowią, że do umowy powinno mieć zastosowanie prawo państwa trzeciego, taka klauzula nie może być podstawą do zwolnienia z przestrzegania bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa Republiki Litewskiej lub każdego innego państwa, których nie można zmienić i których nie można wyłączyć w drodze porozumienia stron.

Jeżeli strony nie wskazały, któremu prawu umowa podlega, zastosowanie ma prawo tego państwa, z którym zobowiązanie umowne jest najściślej związane.

Zakłada się, że zobowiązanie umowne jest najściślej związane z państwem, na terytorium którego:

strona związana z najbardziej charakterystycznym zobowiązaniem umownym, posiada miejsce zamieszkania lub siedzibę główną. Jeżeli zobowiązanie ma ściślejszy związek z prawem państwa, w którym strona zobowiązania prowadzi działalność, zastosowanie będzie miało prawo tego państwa; znajduje się nieruchomości, jeżeli przedmiotem umowy jest roszczenie względem nieruchomości lub prawo jej użytkowania; w chwili zawierania umowy o transport znajdowało się główne miejsce prowadzenia działalności, pod warunkiem że państwo głównego miejsca prowadzenia działalności przez przewoźnika jest również państwem, w którym dokonano załadunku, w którym znajduje się siedziba statutowa nadawcy lub z którego wysłano ładunek.

Umowa o arbitraż podlega prawu właściwemu dla umowy głównej. Jeżeli umowa główna jest nieważna, prawem właściwym dla umowy o arbitraż będzie prawo państwa, w którym znajduje się miejsce zawarcia umowy o arbitraż; jeżeli nie można określić takiego prawa, wówczas zastosowanie ma prawo państwa, w którym postępowanie arbitrażowe się toczy.

W razie wyrządzenia szkody prawa i obowiązki stron regulowane są, zgodnie z wyborem strony poszkodowanej, przez prawo państwa, w którym czyn wywołujący szkodę został popełniony lub w którym zaistniały inne okoliczności powodujące szkodę, albo przez prawo państwa, w którym szkoda wystąpiła. Małżeński ustrój majątkowy podlega prawu państwa, w którym znajduje się miejsce stałego pobytu małżonków. Jeżeli małżonkowie stale przebywają w różnych państwach, prawem właściwym jest prawo tego państwa, którego obywatelami są oboje małżonkowie. Jeżeli małżonkowie są obywatelami różnych państw i nigdy nie posiadali wspólnego miejsca zamieszkania, prawem właściwym jest prawo tego państwa, w którym zawarli oni związek małżeński. Małżeński ustrój majątkowy określony w umowie podlega prawu państwa wybranego przez małżonków w ich umowie. W takim przypadku małżonkowie mają wybór pomiędzy prawem państwa, w którym mają lub będą stale przebywać, prawem państwa, w którym zawarli związek małżeński, albo prawem państwa, którego obywatelem jest jedno z nich. Zawarte przez małżonków porozumienie w sprawie prawa właściwego dotyczącego majątku małżeńskiego jest ważne, dopóki spełnia wszystkie wymogi prawa wybranego państwa lub prawa państwa, w którym zawarto to porozumienie.

4 Jeżeli tak, do którego sądu w tym państwie członkowskim należy się zwrócić, biorąc pod uwagę moje miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania drugiej strony lub inne aspekty mojej sprawy?

Przepisy dotyczące właściwości sądów są określone w art. 29–30 kodeksu postępowania cywilnego (*Civilinio proceso kodeksas*). Pozew wnosi się do sądu, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania. Powództwo przeciwko osobie prawnej wytacza się według miejsca jej siedziby zgodnie ze wskazaniem w rejestrze osób prawnych. Jeżeli pozwanym jest państwo lub gmina, pozew należy złożyć zgodnie z miejscem siedziby organu reprezentującego państwo lub gminę.

Powództwo przeciwko osobie, której miejsce zamieszkania jest nieznane, można wytoczyć według miejsca, w którym znajduje się majątek tej osoby, lub z ostatnim znanym miejscem zamieszkania. Osoba, która nie posiada miejsca zamieszkania na terytorium Republiki Litewskiej, może być pozwana przed sądem, w okręgu którego znajduje się majątek tej osoby, lub według ostatniego znanego miejsca jej zamieszkania na terytorium Republiki Litewskiej. Pozew dotyczący roszczenia związanego z działalnością oddziału osoby prawnej można wnieść również według miejsca siedziby tego oddziału.

Powództwo o przyznanie alimentów i ustalenie ojcostwa można wytoczyć również według miejsca zamieszkania powoda. Pozew zawierający roszczenie o odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, w tym śmierci, można złożyć według miejsca zamieszkania powoda lub miejsca, w którym poniesiono szkodę. Pozew o odszkodowanie w związku ze szkodą wyrządzoną w majątku danej osoby można wnieść według miejsca zamieszkania (siedziby) powoda lub miejsca, w którym szkodę zdołano.

Powództwo związane z roszczeniem dotyczącym umowy określającej miejsce wykonania dzieła można wytoczyć również według miejsca wykonania dzieła wskazanego w tej umowie.

Powództwo związane z roszczeniem dotyczącym opieki, kurateli lub zarządu majątkiem można wytoczyć również według miejsca zamieszkania (siedzibą statutową) opiekuna, kuratora lub zarządcy majątku.

Powództwo związane z roszczeniem dotyczącym umowy konsumenckiej można wytoczyć również według miejsca zamieszkania konsumenta.

Powód może wybrać spośród kilku sądów, które są właściwe do rozpoznania danej sprawy.

Sądem właściwym do rozpoznawania roszczeń dotyczących praw rzeczowych na nieruchomości, w tym użytkowania nieruchomości, z wyjątkiem wniosków dotyczących likwidacji majątku wspólnego w sprawach rozwodowych, oraz roszczeń o uchylenie zajęcia nieruchomości jest sąd, w okręgu którego położona jest nieruchomość lub większa jej część.

Roszczenia wierzycieli spadkowych przed przyjęciem spadku przez spadkobierców rozpoznaje sąd, w okręgu którego znajduje się spadek lub większa część spadku.

5 Do którego sądu w danym państwie członkowskim powinienem się zwrócić, uwzględniając charakter sprawy i wartość przedmiotu sporu?

Wszystkie sprawy cywilne rozpoznają w pierwszej instancji sądy rejonowe, z wyjątkiem spraw rozpoznawanych przez sądy okręgowe lub Sąd Okręgowy w Wilnie.

Sądy okręgowe rozpoznają w pierwszej instancji następujące sprawy:

od dnia 4 kwietnia 2013 r. – sprawy o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa 150 000 LTL, z wyjątkiem spraw ze stosunków rodzinnych i stosunków pracy oraz spraw o odszkodowanie za szkody niemajątkową;

sprawy ze stosunków prawnych w zakresie niemajątkowych praw autorskich;

sprawy ze stosunków prawnych w zakresie zamówień publicznych;

sprawy dotyczące upadłości lub restrukturyzacji, z wyjątkiem spraw dotyczących upadłości osób fizycznych;

sprawy, w których jedną ze stron jest państwo trzecie;

sprawy o roszczenia związane z przymusową sprzedażą akcji (dywidenda, odsetki);

sprawy o roszczenia związane z badaniem działalności osoby prawnej;

sprawy o odszkodowanie za szkody majątkowe i niemajątkowe wynikające z naruszenia praw pacjenta;

inne sprawy cywilne, które muszą być rozpoznawane w pierwszej instancji przez sądy okręgowe zgodnie z przepisami szczególnymi.

Następujące rodzaje spraw należą do właściwości wyłącznej Sądu Okręgowego w Wilnie jako sądu pierwszej instancji:

sprawy dotyczące sporów, o których mowa w [ustawie o patentach \(Lietuvos Respublikos patentų įstatymas\)](#);

sprawy dotyczące sporów, o których mowa w ustawie o znakach towarowych (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*);

sprawy o przysposobienie obywatela Litwy zamieszkałego na terytorium Republiki Litewskiej na wniosek obywatela innego państwa;

inne sprawy cywilne należące do wyłącznej właściwości Sądu Okręgowego w Wilnie jako sądu pierwszej instancji zgodnie z przepisami szczególnymi.

6 Czy mogę wytoczyć powództwo osobiście czy też muszę to zrobić przez zastępcę procesowego, na przykład adwokata?

Pozew można wnieść do sądu osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika. Osobisty udział danej osoby w rozprawie nie pozbawia jej prawa do działania przez pełnomocnika w postępowaniu. Uważa się za wystarczające, gdy pełnomocnik występuje na rozprawie sądowej w imieniu mocodawcy, chyba że sąd uzna za konieczne osobiste stawiennictwo mocodawcy.

Zastępstwo stron przez adwokatów obowiązuje w sprawach określonych w kodeksie postępowania cywilnego i w [kodeksie cywilnym \(Civilinis kodeksas\)](#), np. jeżeli sąd rozpoznaje sprawę o ubezwłasnowolnienie, osobę, której dotyczy wniosek musi reprezentować adwokat.

7 Aby wszcząć postępowanie, do kogo powinienem skierować powództwo: do biura podawczego, do kancelarii sądu czy do innego organu administracji?

Osoby, które chcą doręczyć sądowi lub uzyskać z sądu dokumenty, powinny zwrócić się do sekretariatu sądu, który udziela wyjaśnień co do zasad postępowania w tym zakresie. **Sądowe punkty kontaktowe**

Od dnia 1 lipca 2013 r., kiedy uruchomiono portal usług elektronicznych e.teismas.lt, można wnosić pisma procesowe, śledzić przebieg postępowań, uiszczać opłaty sądowe i korzystać z innych usług **on-line**.

Aby zapewnić spójność w rozpatrywaniu spraw, w drodze rozporządzenia określono, że od dnia 1 stycznia 2014 r. sprawy rozpoznawane przez sądy niższej instancji w postępowaniu elektronicznym i przekazane do sądów apelacyjnych i kasacyjnych również muszą być rozpoznawane w postępowaniu elektronicznym.

8 W jakim języku należy złożyć pozew? Czy można to zrobić ustnie czy też wyłącznie na piśmie? Czy można przesłać pozew faksem lub pocztą elektroniczną?

Osoby biorące udział w postępowaniu obowiązane są dostarczyć oryginały pism procesowych. Ponadto sądowi należy doręczyć odpowiednią liczbę egzemplarzy wydrukowanych pism procesowych: po jednym dla każdej strony przeciwnej (jeżeli w danej sprawie uczestniczy wielu pozwanych lub powodów – po jednym egzemplarzu dla każdego, a jeżeli do odbioru pism procesowych w związku ze sprawą wyznaczono pełnomocnika lub osobę upoważnioną – tylko jeden egzemplarz dla tego pełnomocnika lub tej osoby upoważnionej) oraz dla osób trzecich, z wyjątkiem przypadków, w których pismo procesowe wnosi się za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Wszelkie załączniki do pism procesowych należy złożyć w takiej samej liczbie egzemplarzy jak pisma procesowe, chyba że są one składane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub jeżeli sąd zezwolił, by nie przekazywać tych załączników stronom ze względu na ich dużą liczbę.

Wszystkie pisma procesowe wraz z załącznikami należy doręczyć sądowi w języku narodowym. Jeżeli strony postępowania, do których skierowane są pisma procesowe, nie posługują się językiem narodowym, w sądzie należy złożyć tłumaczenia takich dokumentów na język zrozumiały dla tych stron. Każdy przetłumaczony dokument wymaga uwierzytelnienia.

Pozew można wnieść drogą elektroniczną za pośrednictwem portalu usług elektronicznych sądów litewskich <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>, który został udostępniony na stronie internetowej Krajowej Administracji Sądowej (*Teismų administracija*): <https://www.teismai.lt/en>.

9 Czy istnieją specjalne formularze służące do wnoszenia pozwu, a jeżeli nie, to w jaki sposób należy przedstawić sprawę? Czy są jakieś elementy, które należy uwzględnić?

Elektroniczny formularz pozwu można wypełnić za pośrednictwem portalu usług elektronicznych sądów litewskich <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>.

Każdy pozew wnoszony do sądu powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego (art. 111 kodeksu postępowania cywilnego). Pisma procesowe należy wnosić do sądu w formie pisemnej. Każde pismo procesowe pochodzące od strony postępowania powinno zawierać:

- oznaczenie sądu, do którego pismo procesowe strona wnosi;
- status sprawy, imiona i nazwiska, osobiste numery identyfikacyjne (jeżeli są znane) i adresy zamieszkania stron postępowania; znane powodowi adresy innych uczestników postępowania do celów doręczenia pism procesowych; jeżeli co najmniej jedna ze stron postępowania jest osobą prawną – firmę, adres siedziby i wszelkie znane powodowi adresy innych uczestników postępowania do celów doręczenia pism procesowych, kody, numery rachunków bieżących (jeżeli są znane) oraz szczegółowe dane instytucji kredytowych (jeżeli są znane);
- sposób doręczenia stronie pism procesowych oraz adres korespondencyjny, jeżeli różni się od adresu zamieszkania lub siedziby;
- rodzaj i przedmiot pisma procesowego;
- okoliczności uzasadniające wniesienie pisma procesowego i wszelkie dowody potwierdzające te okoliczności;
- wszelkie dokumenty stanowiące załączniki do pisma;
- podpis osoby składającej pismo procesowe wraz z datą sporządzenia.

Strona postępowania, która wniosła pismo procesowe sporządzone na podstawie wykładni dokonanej przez sąd międzynarodowy lub sąd państwa trzeciego, powinna dostarczyć odpis orzeczenia sądu, który przedstawił tę wykładnię oraz tłumaczenie poświadczone tego orzeczenia na język narodowy. Pismo procesowe składane do sądu przez pełnomocnika powinno zawierać informacje określone w pkt 2 i 3 powyżej, które odnoszą się do osoby pełnomocnika; należy również załączyć do niego dokument potwierdzający prawa i obowiązki pełnomocnika, jeżeli nie złożono jeszcze takiego dokumentu lub jeżeli pełnomocnictwo znajdujące się w aktach sprawy wygasło.

Osoba, która została umocowana do udziału w postępowaniu przez stronę niezdolną do podpisania pisma procesowego, obowiązana jest podpisać to pismo w imieniu reprezentowanej strony, wskazując przyczynę, dla której strona nie może podpisać przedstawionego sądowi pisma osobiście.

Zgodnie z art. 153 kodeksu postępowania cywilnego pozew powinien zawierać następujące informacje:

- wartość przedmiotu sporu, jeżeli należy ją określić;
- okoliczności, na których powód opiera swój pozew (faktyczne podstawy pozwu);
- materiał dowodowy potwierdzający istnienie okoliczności, na które powołuje się powód, adresy zamieszkania świadków oraz wskazanie miejsca, w którym znajdują się inne dowody;
- żądanie pozwu;
- opinię powoda na temat możliwości wydania wyroku zaocznego, jeżeli nie zostanie wniesiona odpowiedź na pozew ani wstępne pismo procesowe;
- informację, czy powód będzie reprezentowany w sprawie przez adwokata. Jeżeli tak, należy podać jego imię i nazwisko oraz adres kancelarii;
- ewentualnie stanowisko powoda co do możliwości zawarcia ugody.

Do pozwu należy załączyć dokumenty lub inne dowody, na których powód opiera swoje roszczenie, dowód uiszczenia opłaty sądowej oraz wszelkie wnioski o przeprowadzenie dowodu, którego powód nie jest w stanie dostarczyć wraz z podaniem przyczyny.

10 Czy należy uiścić opłaty na rzecz sądu? Jeżeli tak, to w jakim terminie? Czy muszę uregulować honorarium adwokata już w momencie wnoszenia pozwu?

Do pozwu należy załączyć wszystkie dokumenty na poparcie roszczeń powoda oraz dowód wniesienia opłaty sądowej. Opłata sądowa w przypadku dochodzenia roszczeń niepieniężnych wynosi 100 LTL. Zgodnie z przepisami szczególnymi w sporach dotyczących roszczeń pieniężnych należna opłata sądowa wynosi odsetek kwoty roszczenia: dla roszczeń o wartości do 100 000 LTL – 3%, ale nie mniej niż 50 LTL, dla roszczeń o wartości od 100 000 LTL do 300 000 LTL – 3000 LTL plus 2% kwoty roszczenia, zaś dla roszczeń o wartości powyżej 300 000 LTL – 7000 LTL plus 1% kwoty roszczenia. Łączna opłata sądowa w przypadku sporów o roszczenia pieniężne nie może przekroczyć 30 000 LTL.

W przepisach szczególnych przewidziano sytuacje, w których powód podlega zwolnieniu od kosztów sądowych. Ponadto sąd może zwolnić od kosztów sądowych w części lub odroczyć termin ich zapłaty do czasu wydania orzeczenia, uwzględniając sytuację finansową danej osoby. Każdy wniosek o umorzenie należności sądowych lub ich odroczenie wymaga uzasadnienia i załączenia dowodów potwierdzających niekorzystną sytuację finansową osoby, która zgłosiła taki wniosek.

W postępowaniu pisemnym opłata sądowa stanowi połowę opłaty należnej od dochodzonego roszczenia, ale nie mniej niż 20 LTL.

Nie pobiera się oddzielnej opłaty sądowej za wniesienie środka zaskarżenia, z wyjątkiem wniosku o wydanie zarządzenia tymczasowego, od którego pobierana jest opłata w wysokości 100 LTL.

Jeżeli pisma procesowe lub załączniki do nich składane są do sądu wyłącznie drogą elektroniczną, pobiera się trzy czwarte części opłaty należnej z tego tytułu, ale nie mniej niż 10 LTL.

Warunki świadczenia usług prawnych klient powinien uzgodnić w umowie ze swoim adwokatem lub adwokatami bądź ze stowarzyszeniem zawodowym adwokatów. Strona obowiązana jest zapłacić uzgodnioną kwotę za wyświadczone usługi prawne. Strony mają całkowitą swobodę w określeniu warunków tej zapłaty.

11 Czy można zwrócić się o pomoc prawną?

Świadczenie podstawowej i dodatkowej pomocy prawnej gwarantuje ustawa o państwowej pomocy prawnej (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) na określonych w niej warunkach.

Podstawową pomoc prawną mogą otrzymać obywatele Republiki Litewskiej i innych państw członkowskich UE, osoby zamieszkujące legalnie na terytorium Republiki Litewskiej lub innych państw członkowskich oraz osoby upoważnione do otrzymania takiej pomocy na podstawie umów międzynarodowych, których Republika Litewska jest stroną. Podstawowa pomoc prawna musi być zapewniana bezzwłocznie. Jeżeli nie jest to możliwe, wnioskodawca otrzyma zawiadomienie o możliwym terminie skorzystania z tej pomocy. Jej przyznanie powinno nastąpić w terminie 5 dni od daty złożenia wniosku. Urzędnicy i pracownicy gminy, adwokaci lub wyspecjalizowani pracownicy agencji publicznych, z którymi gmina podpisała umowę, udzielają indywidualnych porad na temat pozasądowego rozstrzygnięcia danego sporu oraz informacje na temat systemu prawnego, ustawodawstwa i innych przepisów prawa, a także pomogą sporządzić ugodę lub wypełnić wniosek o dodatkową pomoc. Wniosek o przyznanie podstawowej pomocy prawnej może zostać odrzucony, jeżeli wnioskodawca nie uzasadni swoich roszczeń lub uzyskał już wyczerpujące porady na ten sam temat bądź gdy oczywiste jest, że ta osoba może skorzystać z porad prawnika bez konieczności uzyskania pomocy prawnej zapewnianej przez państwo zgodnie z prawem, lub wniosek nie dotyczy jej praw i uzasadnionych interesów, chyba że chodzi o reprezentowanie jej na podstawie przepisów ustawy.

Do otrzymania dodatkowej pomocy prawnej uprawnieni są ci sami beneficjenci, ale przyznanie jej również jest uzależnione od tego, jakie dochody dana osoba łącznie uzyskała.

Dodatkową pomoc prawną może otrzymać każda osoba zamieszkała na terytorium Republiki Litewskiej, jeżeli jej majątek i roczne dochody nie przekraczają progów kwalifikowalności ustalonych przez rząd w zakresie świadczenia przez państwo pomocy prawnej. Ze względu na majątek i uzyskiwane dochody beneficjentów pomocy dzieli się na dwie kategorie: w przypadku kategorii I państwo pokrywa 100% kosztów dodatkowej pomocy prawnej, zaś w przypadku kategorii II – 50% kosztów dodatkowej pomocy prawnej (pozostałe 50% pokrywa wnioskodawca).

Do uzyskania nieodpłatnej dodatkowej pomocy prawnej bez względu na majątek lub roczny dochód uprawnione są następujące osoby: podejrzeni, oskarżeni lub skazani w sprawach karnych, w których istnieje przymus adwokacki; pokrzywdzeni w sprawach o odszkodowanie za szkodę powstałą w wyniku przestępstwa, w tym w sprawach, w których kwestia odszkodowania ma zostać rozstrzygnięta w postępowaniu karnym; osoby korzystające z zasiłków socjalnych; osoby korzystające z opieki w domach pomocy społecznej; osoby, co do których stwierdzono znaczny stopień niepełnosprawności lub niezdolność do pracy; osoby, które osiągnęły wiek emerytalny i u których orzeczono wysoki stopień specjalnych potrzeb; opiekunowie (kuratorzy) takich osób, jeżeli pomoc prawna jest niezbędna w celu reprezentowania i ochrony ich praw i interesów; osoby, które dostarczyły dowody (nakaz zajęcia majątku itd.) potwierdzające, że z przyczyn obiektywnych nie mogą dysponować swoim majątkiem i funduszami, w związku z czym wartość ich majątku i rocznych dochodów, którymi mogą swobodnie dysponować, nie przekracza poziomu kwalifikowalności ustalonego przez rząd w odniesieniu do świadczenia dodatkowej pomocy prawnej; osoby cierpiące na poważne choroby psychiczne, jeżeli są poddawane przymusowej hospitalizacji lub leczeniu; opiekunowie (kuratorzy) takich osób, jeżeli pomoc prawna jest niezbędna w celu reprezentowania i ochrony ich praw i interesów; dłużnicy, jeżeli roszczenie dotyczy ich ostatniego miejsca zamieszkania; rodzice lub inni przedstawiciele ustawowi małoletniego, jeżeli sprawa dotyczy odebrania dziecka; małoletni, którzy nie są w związku małżeńskim lub co do których sąd nie stwierdził, że posiadają pełną zdolność do czynności prawnych, a którzy występują do sądu we własnym imieniu w sprawach określonych w przepisach szczególnych; osoby, które ubiegają się o orzeczenie ubezwłasnowolnienia; osoby ubiegające się o rejestrację urodzenia, a także inne osoby w innych sprawach na podstawie umów międzynarodowych, których stroną jest Republika Litewska.

12 Od którego momentu powództwo uznaje się oficjalnie za wytoczone? Czy można otrzymać od organów potwierdzenie, że sprawa została wniesiona do sądu w prawidłowy sposób?

Sąd podejmuje decyzję o dopuszczalności powództwa, wydając postanowienie. Uznaje się, że wraz z podjęciem tej czynności następuje wszczęcie postępowania cywilnego. Jeżeli istnieją jakiegokolwiek braki, a uczestnik postępowania lub strona, która wniosła pozew lub pismo procesowe, w wyznaczonym terminie uzupełni te braki zgodnie z pouczeniem sądu, uznaje się, że pozew lub pismo wpłynęło w dniu jego złożenia w sądzie. W przeciwnym razie uważa się, że taki pozew lub pismo nie wpłynęło, i na zarządzenie sędziego zwraca się je powodowi wraz z załącznikami najpóźniej w terminie pięciu dni roboczych od upływu terminu do uzupełnienia braków.

Powód może cofnąć swój pozew do chwili doręczenia jego odpisu pozwanemu przez sąd. Pozew można cofnąć na późniejszym etapie postępowania tylko, gdy zezwolił na to pozwany i aż do wydania orzeczenia przez sąd pierwszej instancji.

13 Czy można uzyskać dokładne informacje na temat terminów dalszych etapów postępowania (takich jak termin stawiennictwa w sądzie)?

Strony postępowania otrzymują wezwanie do stawienia się przed sądem lub zawiadomienie sądowe zawierające informacje o terminie i miejscu rozprawy sądowej lub dokonania czynności procesowych. Z wokandą zapoznać się można również przez internet w systemie informatycznym sądów litewskich, który jest dostępny na stronie internetowej Krajowej Administracji Sądowej <http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>.

Ostatnia aktualizacja: 21/10/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.